

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

I. Anabaptistae S. scriptura vtuntur more omnium haereticorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

formula, Baptizate in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Baptizatum inde extracturum simulans, miserum hominem in imum detrudit & submergit, aiens: se hominem hodie Deo lucifecisse, & ad calum misisse, qui si euasisset inde, ac spacium colligendi se habuisset, proculdubio olim ad Diabolum recte iterus fuisset. Factum hoc tanquam crudele plerique detestari sunt, Lutherus tamen laudavit. Erat enim hic unus ex ijs qui VVormatiam ipsum deduxerant, & causis eius imprimis fauebat (a). Sed iam ad 111. caput transeamus, in quo ordinem & politiam Sathanicæ huius Synagogæ, & singulare quosdam Anabaptisticæ Fidei, è Lutherana & Zuingliana doctrina compositos articulos sum descripturus.

DE SYNAGOGA ANABAPTISTA rum, & præcipuis ipsorum fidei articulis.

C A P U T III.

A R G V M E N T U M .

- I. Anabaptista S. scriptura utuntur more omnium hereticorum.
- II. Ordo qui in ipsorum cœlibis & Pastoribus obser-
natur
- III. Fides Anabaptistarum in plurimæ nouorum Evangelicorum fidei est conformis.
- IV. Forma quam in Cena sua obseruant.
- V. De ipsorum Baptismo & Matrimonij.
- VI. Lutheranos & Zwingianos Anabaptistas solius scripturæ vincere non posse.

OMNES hæretici pro fundamento sua-
rum opiniionum hoc axiome vtuntur,
Nihil credendum necessario aut faciendum esse, quod non
sit scripto Dei verbo expressum. Hoc enim specio-
sissimo pallio diabolus illusiones suas semper ve-
late consuevit, ut Cyrilus iam suo tempore nota-
uit. Et vero nulla unquam tam absurdâ fuit reli-
gio, quæ S. Scripturam pro se non allegaret? Certe
omnes æquè Noui sæculi istius Euangelistæ nihil
nisi scriptum Dei Verbum admittunt. Hoc verbū
clamat & tonant, sed plebem incautam illo pul-
chro prætextu mirifice deludent, (b) litterarum
tantum coricem lambentes, ac suis postum coin-
menta ad id interpretandum afferentes, neglecta
interim Ecclesiæ interpretatione, quam illi calum-
niantur esse hominum erroribus obnoxiorum congeriem

& consequenter eandem non esse Spiritus S. organum,
aut Veritatis sedem, sed in doctrina quoque errare posse:
Traditiones vero & Ceremonias hominum esse inuenta,
primitiva Ecclesia incognita. Et hoc unum quidem
axioma est & caput totius Anabaptisticæ reli-
gionis. Ac quamvis plerique omnes indocti sint
& plusquam Arcadica pecora stupidi, tertio tamē
quoque verbo sententiolam aliquam è scriptura
adspergunt; sic ut nonnulli D. Pauli epistolas aut
alios S. Scriptura libros ad vnguem tenere vide-
antur: è quibus formam sui Baptismi, communio-
nem bonorum, & puritatem suæ Ecclesiæ probare
contendunt, more cæterorum hæreticorum. Ita-
que vafricie ita, qua litteras Sacrarum Scriptura-
rum mirificè laudant & in cælum extollant, sen-
sum verum genuinum à Deo intentum, & Ecclesiæ
suæ successiue reuelatum deserunt, eius in locum
substituentes sua, quæ ipsi elegerunt sensa & affe-
ctus, eo res iam apud ipsos deuenit. Eō rem re-
dijssè, ut nullum vleus tam putidum ac purulentū
sit, cui non è S. scriptura emplastrum queratur!
Vide mihi Lutheranum istum, qui ebrietatem
Deo placere è S. scriptura probare voluit, edito
Lipsiæ libro cui titulum fecit Regentenbuch, &
Mansfeldiæ Comitibus dedicauit. (b)

Ve vero Anabaptista S. scriptura libros in ma-
nibus, ita nomen Christi in ore frequenter ha-
bent; eodem modo quo illi de quibus S. Ignatius
dicit, quod licet Christiani non essent, Christi ta-
men nomen ubique etiam in popina prædicent;
aut illi de quibus D. Paulus ad Philippienses 1. ca-
pite loquitur. In Lauffensi Colloquio Anabaptis-
ta quidam Lutherano Ministro cum obiurganti
quod vix legere S. Biblia peritus, ea interpretari
præsumeret, respondit: ab eodem Deo qui ruidem pis-
casorem S. Petrum erudiuit, mihi reuelata sunt; que
spectant ad salutem. Quacumque lego, Spiritu S. inter-
prete intelligo; nec ullus in animo meo scrupulus restat.
An falli possem si testum sequar à Deo nobis traditi E-
uangelij? Proximo iniuriam non facio, non blasphemeo,
non iuro, non fero arma; cœnā Domini ad eum modum
quo à Christo instituta est celebro; Fidem ante bap-
tisma esse debere credo. Annon hoc est vere Aposto-
los imitari? Quam multos homines credulos

N 2 his

a Selnech histor. Aug. Con. pag. 17. b V. Mysterium Frau-
di prædicantia Colon. excusum auctore Hieron. Adul-
manno, c Lege Fern. lib. 1. cap. 10. de ebriet. Mashenej. &c.
d Vide I. Munch in colloq. Alber. contra Carolstad. Lush.
lib. de calef. proph.

his & similibus verbis deceptos fuisse & adhuc decipi putas? Legimus in Anabaptistarum libris, Zwingianos cum feminis Anabaptistica religiosis, scriptura armatis, disputare ingressos, non sine pudore repulsam passos: econtra ipsos, quoque Prædicantes hac occasione ad Anabaptistum transiisse, ut de Iacobo Kautzio Vormatiensi Bullingerus scribit: (a) Vide apud Rescium in quatuor angustijs Caluinistæ Poloniaversati sint, quæ A. M D LXXXI: cum Anabaptistis disputatione suscepissent, qui certe publice pro victoribus se tunc tulerunt. Idem Caluinistæ in Frankendaliensi colloquio experi sunt, qui omnibus viribus an nisi, ut Anabaptistas è sacris literis erroris cōfutarent, sed eo cœtu, ut Anabaptista sacris literis æquè robustè armati, invictè persistenter. Itaque Caluinistæ exarmati, vel suis armis implicati, demum Ecclesiæ Catholicæ arma corriperunt, & Ecclesiæ iudicio anoiuerſali in explicatis scripturis consensum Anabaptistarum sensui opponebdo, eos hæreticos pertinaces declarare voluerunt, ridicule sane, ut qui illos damoando, se ipsose ad sententia involuerunt. Sed multa nimis hoc de axiome, quo tam illi quam plerique hæretici sūnūt utuntur. Transeo ad præcipios ipsorum fiduci articulos, quos partim è Catholicis & Lutheranis scriptoribus, partim ex ipsorum libris, quibus tituli sunt, *Restitutio vera Fidei. Mysteria Scriptura. Exhortatio ad fidem. & Apologie*, quos Bullingerus scripto suo contra eos subiuxxit, excerpti (b)

1. Princípio aiunt. i. Nec Catholicorum, multo minus eorum qui Euangelicos se appellant, Ecclesiæ, vere esse Ecclesiæ, sed Sathanas synagogas, ac præcipue ob grauiissima peccata & vita eorum quæ eis præsumunt. Solam Ecclesiam vere esse Ecclesiam, Apostolica confitentem, & eadem simplicitate qua prima illius ortum tandem per commendauit insignem. Pompam illam Papistam ab hac simplicitate, & artes quæ hodie in nouellis Ecclesijs videntur, à pristino illo candore & integritate longe abesse. Has enim ferre discordias, accersere clades, accendere bella, magisque ad explicanda vexilla quam scripturam, & ad relegandam potius quam reducendam ac postliminio restituendam pietatem esse idoneas.

2. Porro in eligendis Ministris hac vtuntur ratione, ab Apostolis, uti ipsi credi volunt, petita. Postquam seniorum aliquo ostendit quam necessaria sit noui Ministri electio, tota multitudo coit; ac suffragia confert. Pluribus suffragijs electi promittit segregem fidei sua commissum bene ac fideliter rectarum. Nec ullum ille ex hac dignitate nouum consequitur titulum aut gradum, sed eodem

habitu, quo ante uititur, cum omnibus scilicet communis: Sed nec ullum eis salarium penditur, sed quisque manuum suarum labore viatum sibi quarit; & è cathedra descendens, ad penum redit, ac vel stiitam, vel malleum aut dolabram (sunt enim plerique ad hoc munus delecti opifices) rursum in manus sumit. Hoc vero Apostolorum exemplo se facere dicunt. 3. Tempora aut ades sacro cultui destinatas ut Catholicæ & Lutherani non habent, sed in priuatis tantum adibis conuenient, ac sere clanculum, nisi ubi tuto eis & secure habitare licet, Dantisci, & in plerisque Hollandia, Selandia & Frisia urbibus & oppidis. In nulla Catholicæ Regisditione, ut nec in superiori Germania tolerantur. Sed in Frisia Orientali, in Westphalia, Prussia, Silesia, Moravia, Bohemia, ac regionibus ad Polonia regnum pertinentibus aliquilibet gaudent: quamuis Catholici & Lutherani ubique eis præualeant. (c) Francia regnum hochominum genus vix nouit: nisi quod in Burdigalensem & alios portus non pauci, ac plerique nautæ eò appellant, ac libere negociantur. Memo: me nonnumquam medium interdecem aut duodecim horum mortificatorum (sic enim videri volunt) varia de ipsorum religione: cum ipsi disputasse, illosque quamvis nauitæ essent ac despicabiles homines, ad omnia quæcumque inciderant, Scripturæ aliquem locum in numerato habuisse.

Narravit mihi Ioannes Spondanus, quam in Germania esset eò à Navarra tunc, postea Francia, Regie ad excolendum literis, tot donis à natura iam ante ornatum ingenium, missus, cupidinem se incessu: vbius ex Anabaptistarum primarijs, qui vulgo magni fieret, videndi atque alloquendi. Incidisse ergo in eum ex agro suo ab opere reuerten tem, tunica cicericij coloris indutum, ac reliquo vestitu à rusticō nihil differentem. Latinis verbis à se honorifice, uti mos habet, salutatum, caperata fronte respondisse, non aliter ac quemdam à Veteri sto reluscitatum Catonem; Castilio vocor, quos mihi tribus titulos, nec mihi nec cuiquam vere Christiano conuenient. Vanitatis his mundi iamendum ego valedixi. Dicente Spondano; se fama ipsius excitum, visendi eius gratia venisse: Ergo, inquit, me cum

a. Lib. i. de orig. Anab. cap. 7. b. Rescii fol. 119. Nicol. Bloesdick. libr. de secta. David Georg. Bulding. lib. 1. cap. 8. Et. Apolog. Anab. fol. 219. & seq. c. Vide success. Anab. Modest. de auctior. Anab. fol. 82. & 181. Curaeus Chron. Siles par. 2. fol. 1, 8. Sebast. Franck. Chron par. 3.